

קראו בעיון את כל הקטעים וענו בתשומת לב על כל השאלות
לפני מסירת המבחן, בדקו את תשובותיכם.
לרשותכם שעה וחצי.

בהצלחה!

פרק 1

קראו את הקטע וענו על השאלות שאחרינו.

למה שתק הרב?

על-פי "המאור הגדול"

- (1) נוח היה לו לרַבֵּנו הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, להכניס עצמו לידי סכנת חיים, ובלבד שלא להלבין פנים, גם לאיש שעשה מעשה אשר לא ייעשה, וראוי היה להוכיחו על פניו.
- (5) פעם אחת נסע רַבֵּנו במכונית של צעיר אחד, ולנסיעה הצטרף בחור מתלמידי הישיבה. לתדהמתם החל הצעיר לנהוג במהירות מופרזת ובפזיזות יתרה. לא עבר זמן רב, והנה נתקעה המכונית על יושביה בתוך קיר בטון. בנס לא ניזוק איש. רַבֵּנו ישב חַרֵד, אך פיו חתום. הוא לא הוציא משפתיו ולו מילה אחת.
- (10) משהגיעו סוף סוף אל מחוז חפצם, המתין רַבֵּנו עד שאותו תלמיד שהצטרף אליהם ירד מן המכונית. אז פנה רַבֵּנו אל אותו נהג והוכיחו על אשר סיכן שלוש נפשות, ובקש ממנו שיבטיחנו כי מעתה ינהג בזהירות ובמתינות.
- המשיך רַבֵּנו ואמר לו נחרצות: "דע לך כי תכף כשנהגת שלא בזהירות הייתי יורד מיד ממכוניתך והולך לי לדרכי, לולא היה בחור נוסף מצטרף אלינו ולא רציתי לבזותך בעיניו".
- (15) "נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכַבֵּשׁן האש, ואל ילבין פני חברו ברבים" (ברכות מ"ג:)

השאלות

1. כיצד מתוארת צורת הנהיגה של הצעיר?
העתיקו את המילים המתאימות מהקטע.

2. הקיפו את התשובה הנכונה.
בשורה 5 כתוב: "לתדמתם". לתדהמת מי?

(1) הרב

(2) הרב והנהג

(3) הרב ותלמיד הישיבה

(4) הרב, תלמיד הישיבה והנהג

3. מה קרה לפני מה?
סדרו את האירועים הבאים לפי הסדר שבו קרו מ-1 (האירוע הראשון) עד 7 (האירוע האחרון).

___ המכונית נתקעה בתוך קיר בטון.

___ הנוסעים הגיעו אל מחוז חפצם.

___ בנס לא ניזוק איש.

___ הצעיר נהג בצורה מסוכנת.

___ הרב לא הוציא משפתיו ולו מילה אחת.

___ בחור ישיבה הצטרף לנסיעה.

___ הרב דיבר נחרצות עם הנהג.

4. מדוע המתין רבנו עד שהתלמיד ירד מן המכונית ?

5. הקיפו את התשובה הנכונה.

א. בשורה 2 מופיע הביטוי "להלבין פנים". מה פירוש הביטוי?

- (1) לצבוע פנים בלבן
- (2) להאיר פנים
- (3) לבייש, להקלס
- (4) לקבל בסָבָר פנים יפות

ב. בשורה 3 מופיע הביטוי "להוכיחו על פניו". מה פירוש הביטוי?

- (1) להבטיח לו
- (2) להזהיר אותו
- (3) להסביר לו
- (4) לנזוף בו

6. הקיפו את התשובה הנכונה.
מטרתו העיקרית של הקטע היא:

- (1) לדווח על מקרה שקרה
- (2) לספר סיפור מעניין
- (3) להסביר כללים של נהיגה זהירה
- (4) ללמד מוסר השכל

פרק 2

קראו את הקטע וענו על השאלות שאחריו.

הכינרת – מאגר מי השתייה של ארץ ישראל

על-פי "יתד שלנו", אדר תשס"ד, גיליון 758

- (1) הכינרת – אגם שצבעו כחול עמוק וצורתו כצורת הכינוור. יש המקשרים את שמה לצורתה. ואכן בתצלום אוויר היא נראית ככינוור. אחרים אומרים שקולם של גלי הכינרת נעים כקולו הַעֲרַב של הכינוור. לפי הסבר אחר, הכינרת נקראת כך משום שפירותיהם של העצים הגדלים בסביבתה, מתוקים כפרי עץ הַכְּנָה.
- (5) הכינרת היא יַמָּה של מים מתוקים. מִימֶיהָ מגיעים מנהר הירדן, משיטפונות וממעיינות בסביבה.
- (10) אנו מכירים את הכינרת כאתר תיירות ונופש. יש בכינרת משהו המושך אליה המוני מטיילים. אולי זה תענוג הרחיצה במים מתוקים ביום קיץ חם, ואולי זו סתם הישיבה על החוף כשהמבט אל הרי הגולן. אפילו הנסיעה לכינרת היא חוויה בפני עצמה. מי לא מכיר את התחושה הנעימה בעת הירידה בכביש המוביל לטבריה, כשלפתע נפרש ממול האגם הכחול במלוא הדרו?
- (15) אך עיקר חשיבותה של הכינרת הוא בהיותה מֵאָגֶר מִי השתייה של המדינה. ישראל מוגבלת במקורות המים שלה. בין מקורות המים העומדים לרשותנו שְׁמוֹר מקום מרכזי לכינרת. הכינרת מְסַפֶּקֶת כשליש מצריכת המים בארץ. היא הַמֵּאָגֶר היחידי בארץ למים מתוקים שנמצא מעל לפני הקרקע (יש גם מים מתחת לקרקע הידועים בשם מִי-תהום).
- (20) בשנת תשכ"ד נחנך המוביל הארצי, שבאמצעותו מובָּלִים המים מן הכינרת למרכז הארץ ואל דרומה. במוביל הארצי המים זורמים בתעלות פתוחות, במנהרות ובצינורות גדולים מאוד מהכינרת ועד לראש העין. משם הם זורמים למצפה רמון שבנגב. מִי הכינרת המוזרמים למוביל הארצי, נושאים עמם חומרים שאינם ראויים לשתיה ולהשקיה. החומרים המזהמים את האגם הם מִי-ביוב, אשפה, סחף המגיע עם מִי הירדן ועוד. לחברת "מקורות", האחראית על משק המים, יש מערכת שמטרתה לנקות את המים ולהביא אותם למצב של צלילות מְרָבִית. את המים מסננים דרך רשתות מתכת עדינות, ומטהרים אותם באמצעות חומרים כימיים וביולוגיים.
- (25)

כדי שנוכל לשאוב מהכינרת מים מתוקים, המים צריכים להגיע עד לגובה מסוים. את גובה המים מודדים באמצעות לוח עץ המוצב בתוך הכינרת ועליו מסומנים מספרים במטרים ובסנטימטרים. גובה המים נקרא "מַפְלָס". כמות המים הנמצאת בכינרת משתנה לפי כמויות המים הנכנסות אליה וכמויות המים הנשאבות ממנה. שאיבה רבה מדי תגרום לחדירתם של מים מלוחים, לירידה באיכות המים ולפגיעה בדרך ובצמחייה של הכינרת. במקרים של שאיבה רבה מדי, מפחיתים או עוצרים את שאיבת המים מן הכינרת.

(30)

השאלות

1. מדוע הכינרת נקראת בשם זה?
כתבו שלושה הסברים לפי הקטע:

- א. _____
- ב. _____
- ג. _____

2. א. לפי השורות 7-16, הכינרת משמשת כ:

- (1) _____
- (2) _____

ב. איזה משני השימושים של הכינרת הוא החשוב ביותר לפי הקטע?
מדוע?

3. קראו את השורות 20-25.

א. איזו בעיה מתוארת בשורות אלה?

ב. לפי הקטע, מה עושה חברת "מקורות" כדי לפתור את הבעיה?

4. הקיפו את התשובה הנכונה.
לפי הקטע, מדוע שאיבה רבה מדי מהכינרת עלולה לפגוע בדגה ובצמחייה?

- (1) משום שאם ישאבו יותר מדי מים מתוקים, יחדרו לאגם מים מלוחים.
- (2) משום שאם ישאבו יותר מדי מים, לא ניתן יהיה לנקות את האגם.
- (3) משום שאם ישאבו יותר מדי מים, לא יישארו מים לדגה ולצמחיה.
- (4) משום שאם ישאבו יותר מדי מים, ייפגעו צינורות המוביל הארצי.

5. הקיפו את התשובה הנכונה.

א. מה פירוש המילה "מֵאָגֵר", לפי הקטע?

- (1) מעגן לאוניות ולסירות
- (2) אתר דג וקיט
- (3) חוף לשחייה ולרחצה
- (4) מקום לאיסוף ולצבירה

ב. מה פירוש המילה "מִפְּלֵס", לפי הקטע?

- (1) לוח עץ למדידת גובה המים
- (2) כמות המים הנכנסת לכינרת
- (3) מילה המציינת את גובה המים
- (4) שאיבת יתר של מים

6. הקיפו את התשובה הנכונה.

המטרה העיקרית של הקטע היא:

- (1) למסור מידע על הכינרת
- (2) לתאר את פעילות המטיילים
- (3) לשכנע את הקוראים לבקר בכינרת
- (4) לדווח על פעולות שמבצעת חברת "מקורות"

7. הכינרת היא אתר תיירות ונופש, אך לצערנו לא כל המטיילים מקפידים לשמור על ניקיון המים.
כתבו מכתב לחברת "מקורות".
במכתבכם **תארו** את התנהגות המטיילים, **והציעו** כיצד לטפל בבעיה.

פרק 4

קראו את הקטע וענו על השאלות שאחריו.

עשרת הכללים לשיניים בריאות

על-פי עלון של ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל

1. צחצח את שיניך לפחות פעמיים ביום, בבוקר ובערב, לפני השינה.
2. צחצח את משטחיהן הפנימיים של שיניך העליונות וגם של התחתונות.
3. צחצח את משטחיהן החיצוניים של שיניך העליונות וגם של התחתונות.
4. הקפד על צחצוח קו המפגש בין השיניים לחניכיים.
5. השתמש אך ורק במברשת המתאימה לגילך.
6. החלף את מברשת השיניים כל 3 חודשים, או כאשר הסיבים כבר שחוקים.
7. אל תאכל בין הארוחות מזון המכיל סוכר.
8. השתמש בחוט דנטלי להשלמת הצחצוח, ולניקוי המקומות בין השיניים שהמברשת אינה מגיעה אליהם.
9. צחצח ושטוף במי פה - כך תסיר את רובד החיידקים, ותשפר את יעילות הצחצוח ואת רענונת הנשימה.
10. בקר את רופא השיניים שלך אחת ל-6 חודשים, כדי לגלות כל בעיה כבר בשלב מוקדם.

השאלות

1. הקיפו את התשובה הנכונה.
לפי כלל 6, יש להחליף את מברשת השיניים כאשר הסיבים:

(1) משופשפים

(2) קשים

(3) מלוכלכים

(4) גמישים

2. במה מומלץ להשתמש כדי לנקות את השיניים?
השלימו לפי הקטע.

א. מומלץ להשתמש ב _____ כדי לנקות את השיניים.

ב. מומלץ להשתמש ב _____ כדי לנקות את השיניים.

ג. מומלץ להשתמש ב _____ כדי לנקות את השיניים.

3. המילה משטח היא מהשורש ש.ט.ח.
הקיפו רק את המילים שהן מהשורש ש.ט.ח.:

שטח	שטוח
שטח	שטחים
	תכשיט
	שוחט

4. במשפחת כהן 5 ילדים. מי מהם נוהג לפי הכללים שבקטע?
הקיפו כן או לא ליד כל משפט.

כן / לא רבקה מצחצחת שיניים רק בבוקר.

כן / לא יוסי מצחצח שיניים לפחות פעמיים ביום.

כן / לא שרה מנקה את השיניים בבוקר בחוט דנטלי ובערב במברשת שיניים.

כן / לא דוד מבקר אצל רופא השיניים פעם בשנתיים.

כן / לא יהודית בת השש מקפידה לאכול בין הארוחות מזון המכיל סוכר.

5. הקיפו את התשובה הנכונה.

א. בכלל 4 כתובה המילה "חניכיים".
היכן כתובה המילה חניכיים במילון?

(1) לפני המילה "חיידיקים"

(2) אחרי המילה "חיידיקים"

ב. בכלל 6 מופיעה המילה "הסיבים".
לפי איזו מילה נחפש במילון את הפירוש למילה הסיבים?

(1) לפי המילה "הסיב"

(2) לפי המילה "סיב"

(3) לפי המילה "הסיבים"

(4) לפי המילה "סיבים"

6. הקיפו את התשובה הנכונה.

א. מטרתם של עשרת הכללים לשיניים בריאות היא:

(1) ללמד אותנו כיצד למנוע בעיות שיניים וחניכיים

(2) ללמד אותנו כיצד לרפא מחלות שיניים וחניכיים

ב. קראו את המשפטים הבאים.
איזה משפט מנוסח כמו כלל או הוראה?

(1) כולנו יחד שמרנו על הניקיון.

(2) שמור על ניקיון הכיתה!

(3) מי מוכן לעזור בניקיון?

(4) הם ישמרו על הניקיון.